

Pregled mosta “Dr. Franja Tuđmana” upotrebom bespilotne letjelice i mjere zaštite sustava prigušenja titranja zatega

Danijel Tenžera

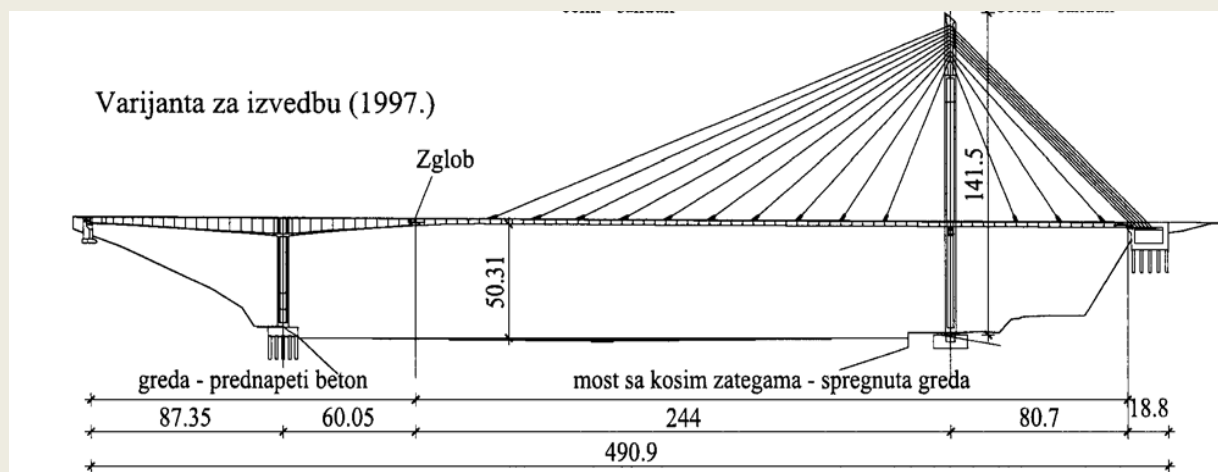
Hrvoje Rukavina, dipl.ing.građ., Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb

Dr.sc. Danijel Tenžera, dipl.ing.građ., Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb

Doc.dr.sc. Goran Puž, dipl.ing.građ., Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb

Opis i povijest mosta

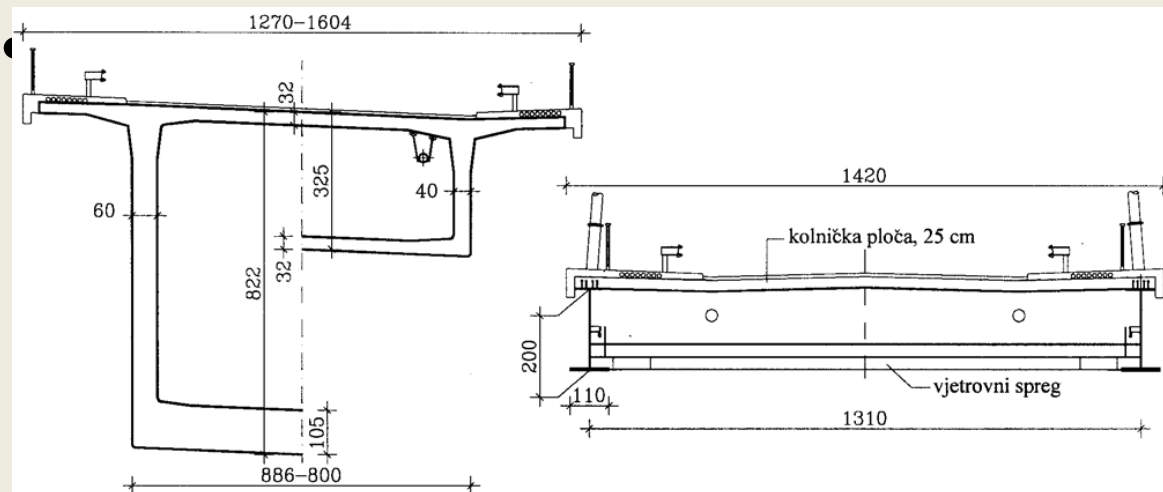
- ušće rijeke Omble, skraćenje udaljenosti 12 km
- gradnja 1998. - 2002. godina
- dva konstruktivno različita dijela, veza zglobovom
- prednapeti sanduk upet u stup u dva dijela

Uzdužni presjek
mosta: prednapeti
betonski sanduk
(od zgloba lijevo) i
zavješena
spregnuta greda
(od zgloba desno)

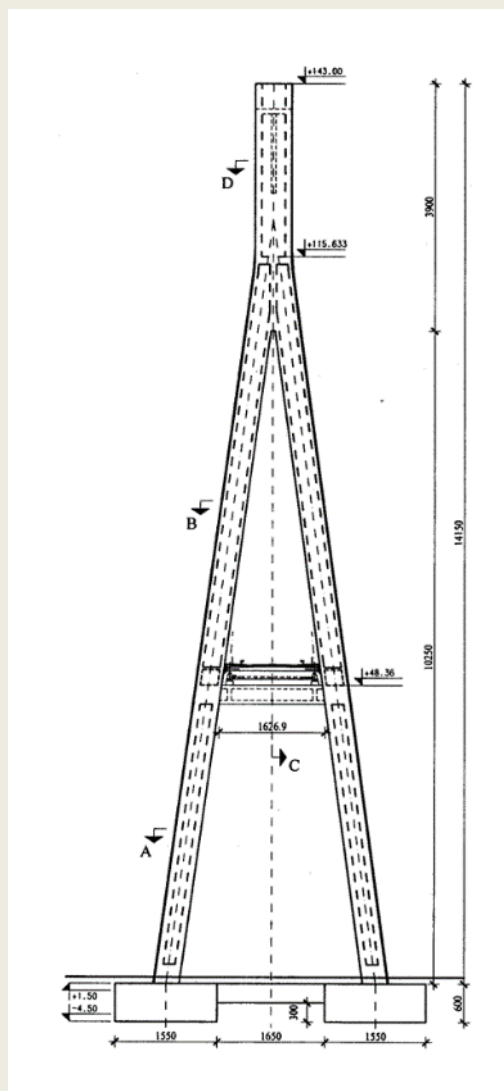
Opis i povijest mosta

- zavješeni sklop: spregnuta greda, A pilon, kose zatege sustava „Dywidag”
- spregnuta greda: 2 x „I” glavna čelična nosača, čelični poprečni nosači, betonska monolitna kolnička ploča, vjetrovni spreg s dijagonalama

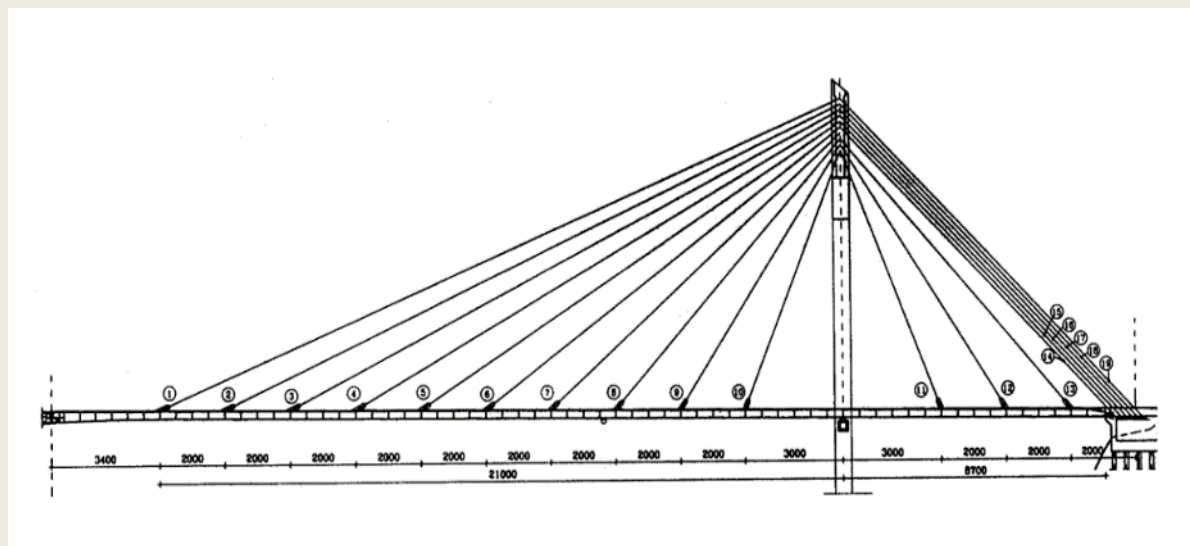

Poprečni presjek:
prednapeti
betonski sanduk
(lijevo) i spregnuta
greda (desno)

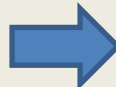

Opis i povijest mosta

- A pilon visine 141,50 metara
- spregnuta greda 48,36 mmm
- 19 pari zatega, strukovi 27-61 užadi promjera 15 mm

Opis i povijest mosta

- III/2005. + SI vjetar snažne oscilacije zatega + vibracije spregnute grede
- III/2006. ugrađeni prigušivači oscilacija zatega smirivanje oscilacija zatega i vibracija grede
- XI/2014. uočeno pucanje poprečnih veza zatega

Pregled mosta

Baza cestovnih podataka, mostovi prema "HrMos" (1995.) dijeli:

- mostovi raspona 2 - 5 metara – kategorija cestovnih propusta
- mostovi raspona $\geq$ 5 metara – uobičajeno određeni mostovi

Skala sa šest ocjena stanja: od 0 (nema štete) do 5 (uništeno), uglavnom procijenjena vizualnim pregledom

- ocjene 1 & 2 – nedostaci izvedbe ili početak nastanka degenerativnih procesa,
- ocjena 3 – kod elemenata zahvaćenih štetnim procesima smanjenja trajnosti,
- ocjene 4 & 5 – za značajno oštećene elemente.

Tijekom provedbe redovitih pregleda – ocjena minimalno trinaest standardnih elemenata + opća ocjena stanja koja se procijenjuje

Glavni cilj: procjena petogodišnjih financijskih sredstava potrebnih za održavanje

Pregledi:

Redoviti

Sezonski

Godišnji (1-2 godine)

Glavni (6 godina) SPEC +

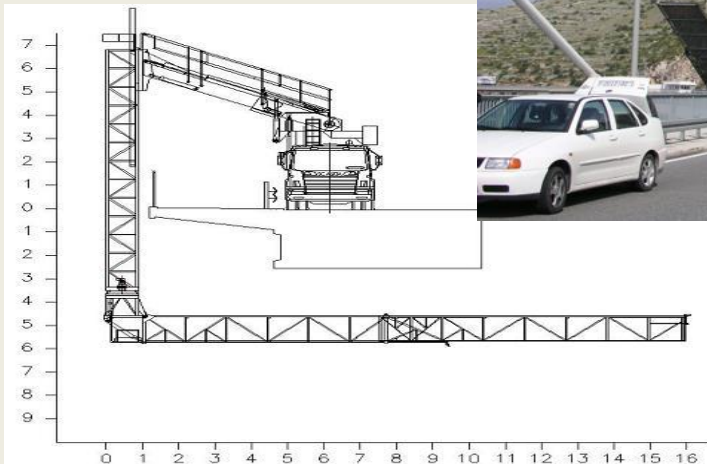
Izvanredni (izvanredni događaji i opterećenja, posebni nalozi, istek jam.)

VIZUALNI

Pregled mosta

Ograničena uporaba konvencionalne opreme za pregled

Pregled mosta

- 2002. nakon izgradnje probno opterećenje
- 2005. Specijalistički pregled
- 2008. i 2014. Glavni pregled
- Godišnji pregled /2 godine
- Snimanje bespilotnom letjelicom (2018.) za Glavni pregled mosta

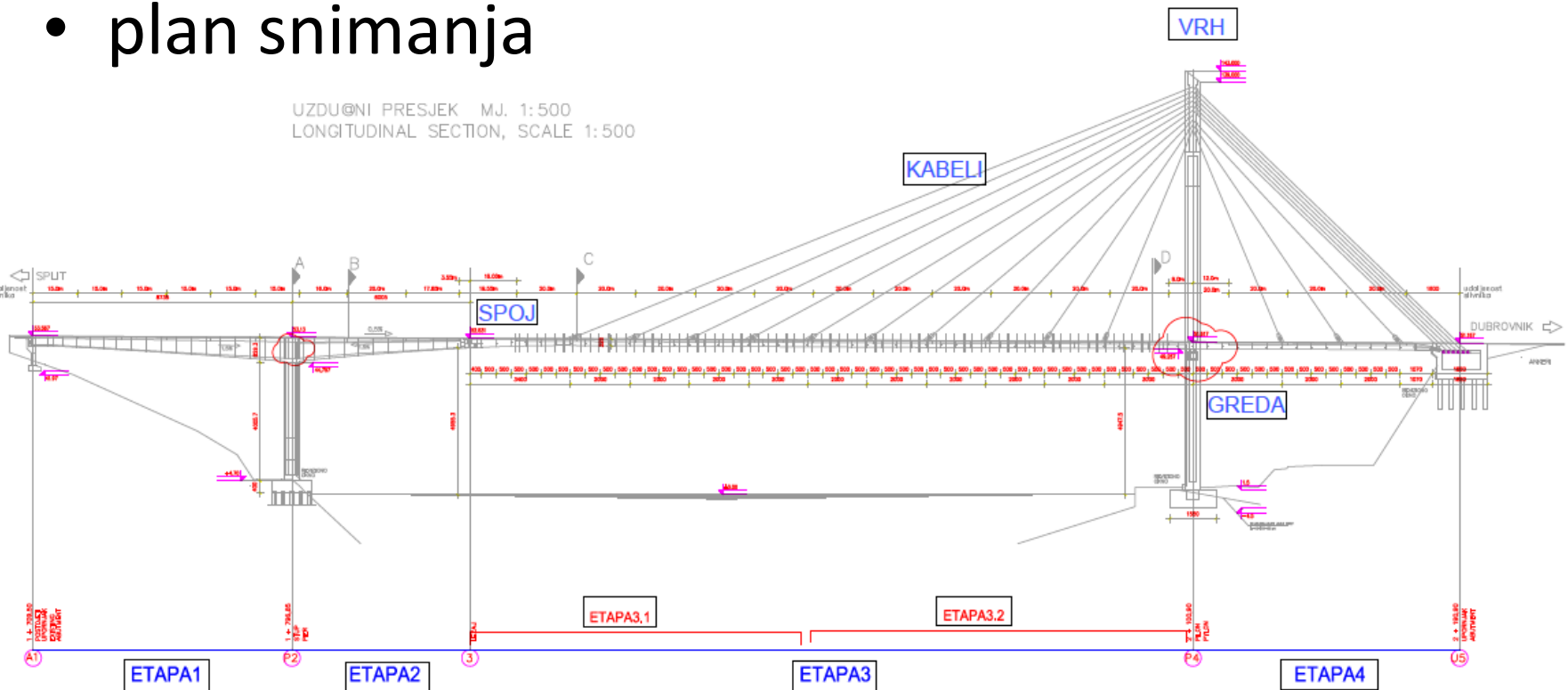

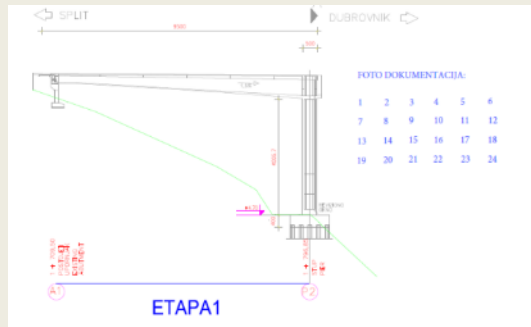
Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

- plan snimanja

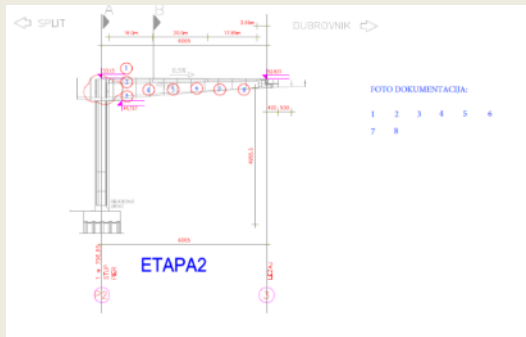
UZDUŽNI PRESJEK MJ. 1:500
LONGITUDINAL SECTION, SCALE 1:500

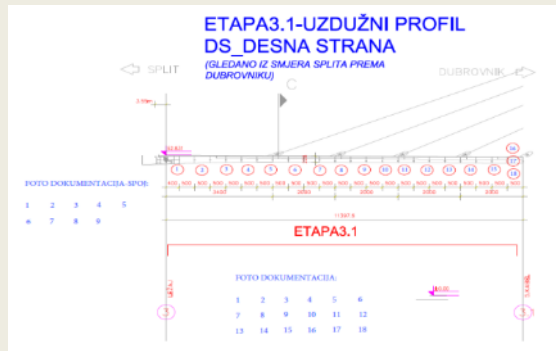
Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

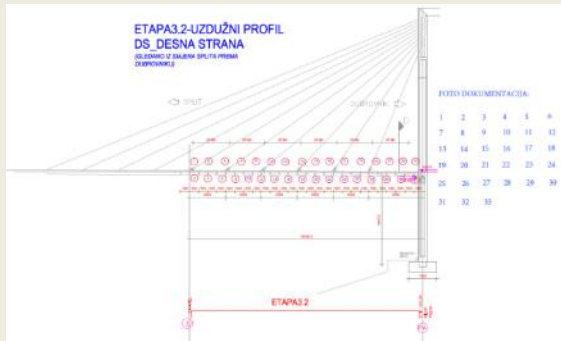
Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

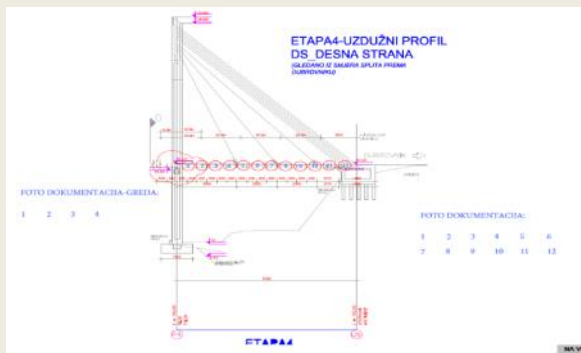

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

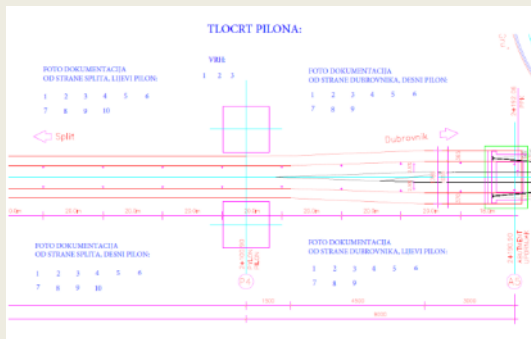

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

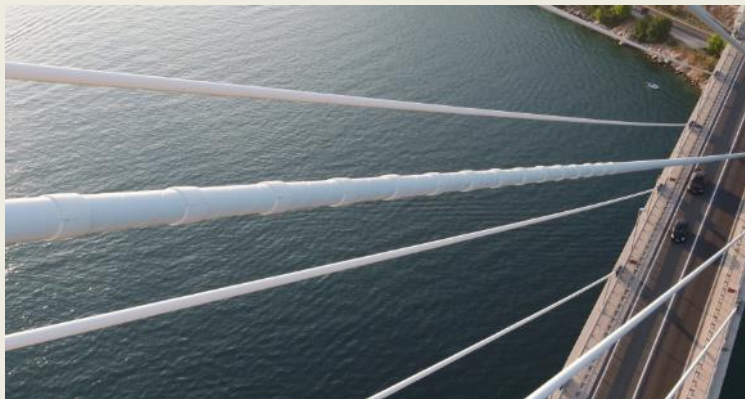
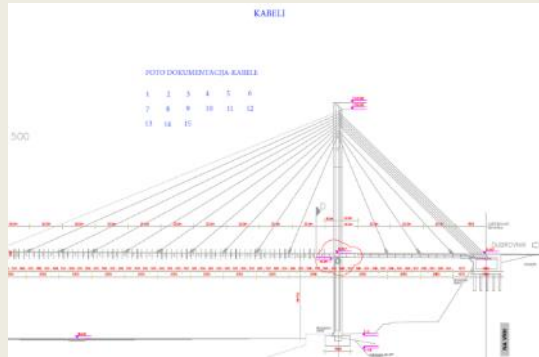

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

Snimanje bespilotnom letjelicom za Glavni pregled mosta

- pomoć prilikom vizualnog pregleda
- uvjeti: kamera visoke rezolucije (100 Mpix), mogućnost zakretanja kamere i veća mobilnost letjelice (snimanje podgleda), dobra stabilizacija prilikom snimanja, uvježban op.
- uz određene pripreme i umjeravanje sustava, moguće određivanje geometrije te procjenjivanje kemijske i fizikalne strukture promatrane pojave

Glavni pregled mosta

- dinamičko ispitivanje svih zatega - određivanje prvih vlastitih frekvencija i odgovarajućih koeficijenata prigušenja, geodetsko snimanje
- ispitivanja 2005. – 2008. – 2014. koreliraju unutar 5-10 %, nema značajnije promjene u reznim silama u zategama,
- loše stanje AKZ na glavnim i poprečnim nosačima te vjetrovnom spregu ovješnog dijela, manje pukotine na bet.pov. (pilon, nog.)
- poprečne veze na prigušivačima zatega 14-19!

Sustav ovješnja zategama

- 38 zatega od čelične užadi promjera 15,7 mm u strukovima od 27 do 61 komada, zaštićenih polietilenskim cijevima
- III/2005. kiša+snijeg+vjetar
- ! vibracije zatega (Amp=2,5m)
- ! posljedično značajne vibracije grede (torzija i savijanje) u trajanju 2 sata (buka)
- oštećenja: jedna zaštitna cijev, nekoliko spojeva cijevi na pilon, stupovi rasvjete

Sustav ovješnja zategama

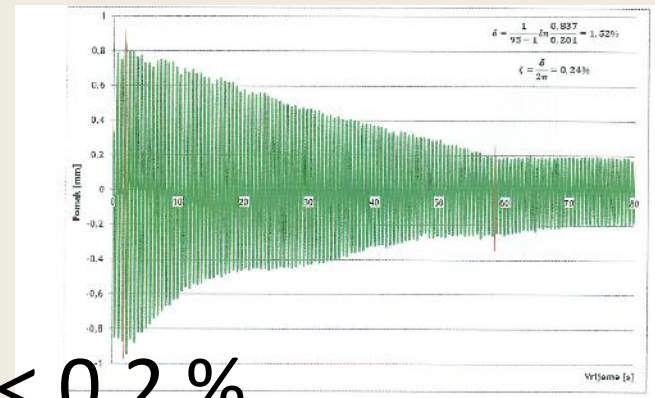
- SP pokazao da je statički i dinamički odziv mosta jednak kao u vrijeme pok. opterećenja
- mjere za smanjenje vibracija: aerodinamičke (površinska obrada zaštitnih cijevi) i mehaničke (ugradnja prigušivača ili poprečnih zatega)
- odabrano prigušenje oscilacija ugradnjom prigušivača: Maurer ACD MR-Tehnologija
  - 18 pojedinačnih, 2 za grupu po 6 zatega (DU)

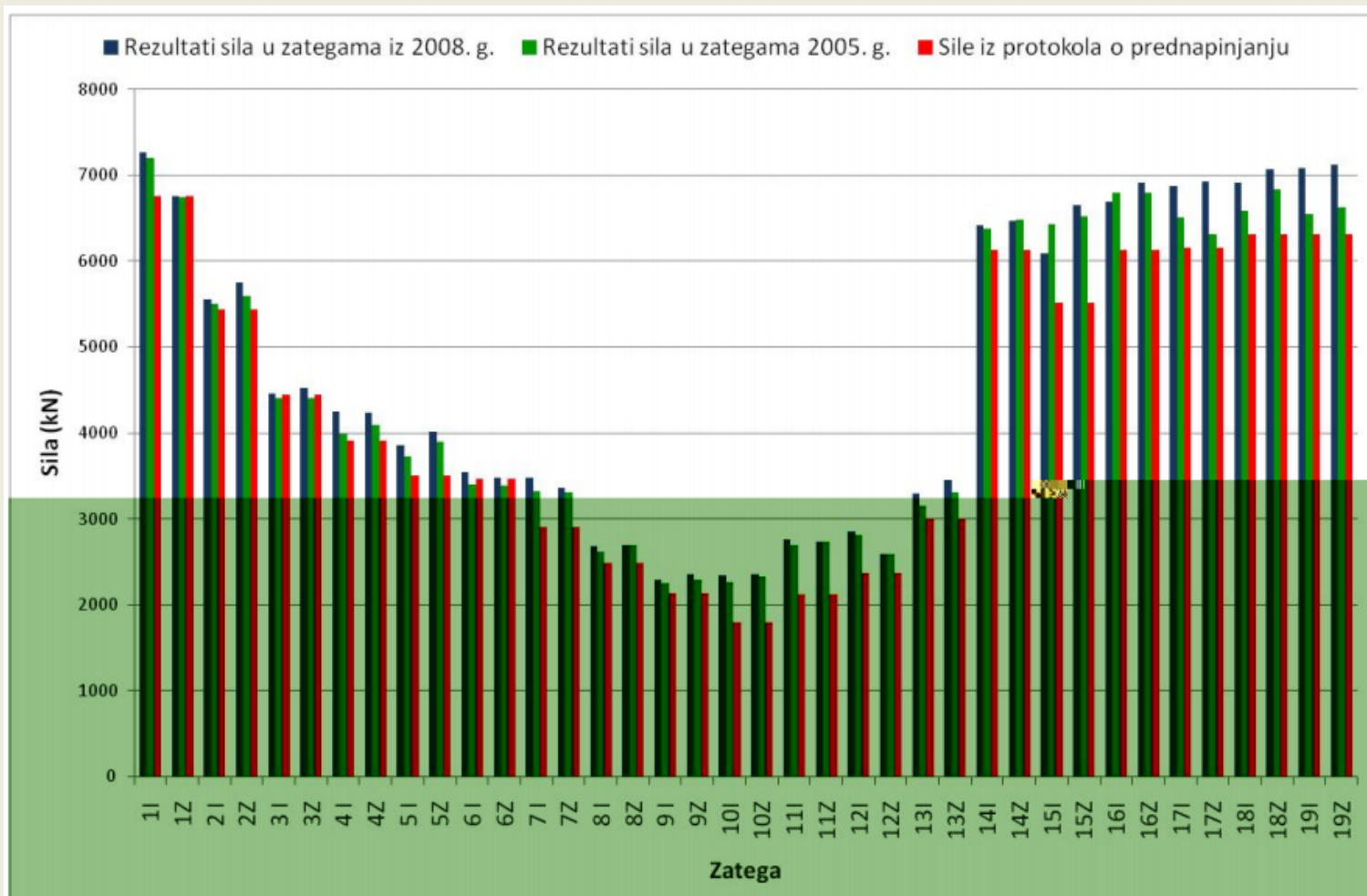

Prigušenje vibracija zatega

- prigušenje određeno analizom slobodnog „istitravanja” vlastitih frekvencija (smanjenje amplituda u vremenu)
- prigušenje vibracija prvih šest najdužih zatega:
  - prije ugradnje prigušivača $< 0,2 \%$
  - nakon ugradnje prigušivača $1,2 - 1,7 \%$
- sile u zategama određene iz empirijski određenih vlastitih frekvencija prema „Teoriji titranja žice” (promjene unutar $5-10 \%$)

Rezultati sila u zategama

Izvor: D. Damjanović, Lj. Herceg, I. Duvnjak: „Dinamička ispitivanja zavješениh i visećih mostova”, Građevinar 62 (2010)

Prigušenje vibracija zatega

- magneto-reološki fluid (suspenzija čestica s magnetskim svojstvom u fluidu (Fe + ulje))
- pasivni i polu-aktivni rad (promjenom jakosti struje prilagođava se prigušenje freq., pomak)

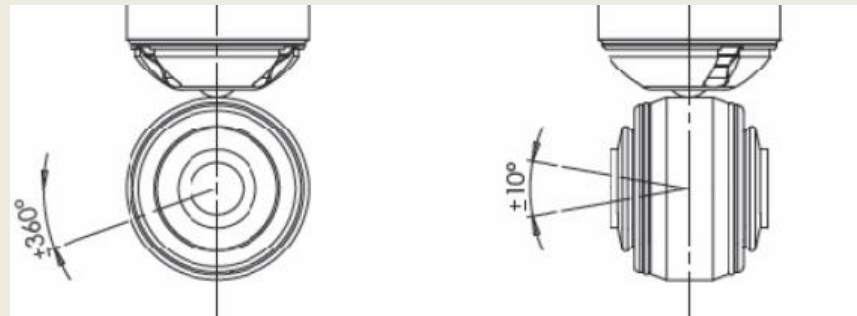
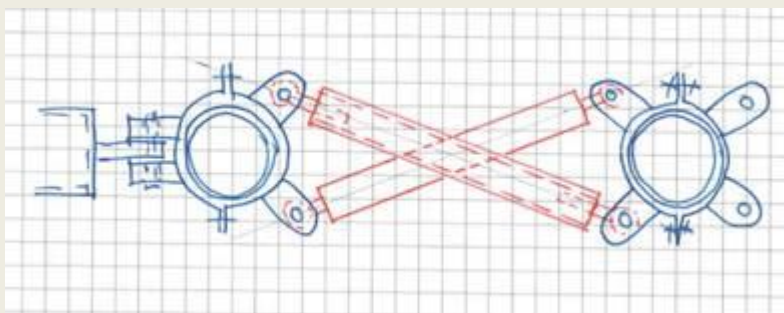
Prigušenje vibracija zatega

- XI/2014. uočeno pucanje poprečnih veza sa prigušivačem na zategama 14–19 (navoj M24)

Prigušenje vibracija zatega

- prijedlog: zamjena poprečnih veza ukriženim cijevnim profilima $\Phi 50/5$ mm (višestruko veća otpornost na savijanje i torziju)
- zglobni spoj prihvata nove poprečne veze u čvoru sa oblogom zatege osigurava dodatnu otpornost u slučaju vibriranja zatega u različitim ravninama

Umjesto zaključka

- Prijedlog aktivnosti:
  - zamjena svih poprečnih veza zatega
  - specijalistički istražni radovi i obnova mosta (AKZ!)
- Prijedlog mjera nadzora:
  - izrada revizijske platforme (pregledi + radovi)
  - uspostavljanje sustava monitoringa zatega i glavne rasponske konstrukcije

